

PREPORUKA KOMITETA MINISTARA BR. R (99) 12 O VRAĆANJU ODBIJENIH AZILANATA

Komite ministara, na osnovu čl. 15. stav *b* Statuta Saveta Evrope,
Podsećajući na Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda iz 1950. godine, Konvenciju iz 1951. i Protokol iz 1967. o statusu izbeglica;

U želji da očuva ustanovu azila i da obezbedi međunarodnu zaštitu licima kojima je takva zaštita potrebna;
Naglašavajući da nikome ne može biti zabranjeno da napusti zemlju, uključujući i pravo da napusti svoju zemlju, kao i da nikom ne može biti zabranjeno da uđe na teritoriju države čije državljanstvo poseduje;

Svesni da je nužno izbegavati apatridiju;

Imajući u vidu da lica koja, nakon pravičnog i celovitog postupka po zahtevu za azil, prema nalazu nadležnih državnih organa ne ispunjavaju uslove za sticanje izbegličkog statusa, a kojima nije potreban neki drugi vid zaštite, ne uživaju pravo da borave na teritoriji države utočišta, osim ukoliko to pravo nemaju po nekom drugom pravnom osnovu, te se od njih očekuje da sarađuju sa nadležnim državnim organima u postupku povratka;

Imajući u vidu da nadležni državni organi države prijema mogu preduzeti odgovarajuće mere kako bi obezbedili povratak ovih lica u zemlju čije državljanstvo poseduju ili u zemlju poslednjeg prebivališta, u zavisnosti od slučaja;
Naglašavajući da se takve mere propisuju zakonom i preduzimaju u skladu sa merodavnim međunarodnim standardima, naročito onim predviđenim Evropskom konvencijom o ljudskim pravima;

Imajući u vidu Preporuku Parlamentarne skupštine br. 1237 (1994) o položaju azilanata čije je zahtev za azil odbijen;
Želeći da obezbedi saglasnost domaćih propisa i prakse u vezi sa odbijenim azilantima sa gore navedenim načelima, kao i saradnju država radi postizanja ovog cilja,

Preporučuje da:

1. država prijema licu koje se vraća obezbedi:

- čovečno postupanje i poštovanje osnovnih ljudskih prava bez nepotrebnog korišćenja sile prilikom prinudnog povratka, koji je u pojedinim slučajevima neophodna mera, iako je dobrovoljan povratak poželjniji način,
- uzimanje u obzir načela jedinstva porodice;

2. država porekla lica koje se vraća (država čije državljanstvo to lice poseduje, odnosno država poslednjeg prebivališta) obezbedi:

- izvršenje svojih međunarodnih obaveza o ponovnom prijemu svojih državljana bez posebnih formalnosti, odlaganja ili ograničavanja,
- uzdržavanje od primene kazni protiv povratnika zbog činjenice da su podneli zahtev za azil ili tražili neki drugi vid zaštite u stranoj državi,
- uzimanje u obzir načela jedinstva porodice, naročito kada se odnosi na prijem onih članova porodice koji se vraćaju a ne poseduju državljanstvo te države,
- isključenje arbitrarnog lišavanja državljanstva, a naročito da vodi računa o izbegavanju apatridije,
- zabranu odricanja od državljanstva kada ona može voditi apatridiji kada se time sprečava povratak odbijenog azilanta;

3. države prijema i države porekla da:

- sarađuju kako bi se olakšao povratak odbijenih azilanata, naročito putem potpisivanja sporazuma o ponovnom prihvatu,
- sarađuju preko nadležnih državnih organa prilikom utvrđivanja državljanstva, odnosno države redovnog boravišta, kako bi se omogućio povratak odbijenih azilanata;

4. države članice razmenjivače iskustva o sprovođenju nacionalnih programa za povratak, kao i što će sarađivati sa državama porekla i nadležnim međunarodnim organizacijama u kontekstu dobrovoljnog povratka.